

ORDIN
pentru punerea în aplicare a prevederilor articolului 14
litera e) din Legea nr.58/2012 privind protejarea
patrimoniului cultural imaterial

nr. 21 din 11.11.2021

Monitorul Oficial nr.34-38/87 din 04.02.2022

* * *

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.1676 din 10 decembrie 2021
Ministru _____ Sergiu LITVINENCO

În temeiul prevederilor art.14 lit.e) din [Legea nr.58/2012](#) privind protejarea patrimoniului cultural imaterial (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.76-80, art.255), cu modificările ulterioare,

ORDON:

1. Se aprobă:

- 1) Regulamentul privind clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial și ținerea Registrului național al patrimoniului cultural imaterial, conform anexei nr.1;
- 2) Regulamentul privind acordarea titlului onorific de Purtător al Tezaurului Uman Viu, conform anexei nr.2.

2. Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

MINISTRU

Sergiu PRODAN

Nr.21. Chișinău, 11 noiembrie 2021.

Anexa nr.1
la Ordinul ministrului culturii
nr.21 din 11 noiembrie 2021

REGULAMENT
privind clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial și ținerea
Registrului național al patrimoniului cultural imaterial

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial și ținerea Registrului național al patrimoniului cultural imaterial (în continuare – Regulament) stabilește criteriile și procedura de clasare a elementelor de patrimoniu cultural imaterial, modul de organizare, completare și actualizare a Registrului național al patrimoniului cultural imaterial (în continuare – *Registru național*).

2. Registrul național reprezintă o listă obligatorie prin care se iau la evidență centralizată elementele de patrimoniu cultural imaterial, conform structurii prezentate în Anexa nr.1.

3. Registrul național este instituit și ținut de către Ministerul Culturii și aprobat prin ordinul ministrului culturii.

4. Registrul național este completat și actualizat de către Comisia națională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial (în continuare – *Comisie*).

5. Registrul național este elaborat în baza dosarelor de patrimoniu, completate de instituțiile de profil, cu participarea cercetătorilor, specialiștilor în domeniu, comunităților purtătoare de patrimoniu și reprezentanților societății civile.

6. Registrul național conține date de bază cu privire la elemente, este ținut în formă electronică, în limba română și în una dintre limbile de circulație internațională.

7. Registrul național este publicat pe pagina oficială web a Ministerului Culturii și este actualizat ori de câte ori este necesar.

II. STRUCTURA REGISTRULUI NAȚIONAL

8. Registrul național reprezintă o listă organizată după principiul tematic și este constituit din capitole și subcapitole, după cum urmează:

a) Capitolul I. Tradiții și expresii ale artei cuvântului, având limba și semnificația cuvintelor ca vehicul principal al expresiei culturale;

b) Capitolul II. Tradiții și expresii ale artei sau practicii muzicale;

c) Capitolul III. Tradiții și expresii ale artei sau practicii coregrafice tradiționale;

d) Capitolul IV. Instrumente muzicale tradiționale;

e) Capitolul V. Sărbători, obiceiuri și ritualuri;

f) Capitolul VI. Cunoștințe, practici și simboluri despre om, natură și cosmos;

g) Capitolul VII. Cunoștințe privind alimentația tradițională;

h) Capitolul VIII. Tehnici și cunoștințe legate de meșteșugurile artistice tradiționale;

i) Capitolul IX. Instituții tradiționale, înrudirea, formele de asociere.

9. Pentru toate elementele de patrimoniu cultural imaterial incluse în Registrul național se indică viabilitatea, după cum urmează:

a) elemente viabile în forme tradiționale din comunități;

b) elemente aflate în pericol de dispariție;

c) elemente ieșite din practica comunității.

III. PROCEDURA DE CLASARE A ELEMENTELOR DE PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL ÎN REGISTRUL NAȚIONAL

10. Clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial reprezintă procedura de stabilire a categoriei elementelor respective și de înscriere a acestora în Registru.

11. Procedura de clasare a elementelor este efectuată de către Comisie.

12. Criteriul de clasare este un standard calitativ în baza căruia se evaluează viabilitatea patrimoniului cultural imaterial.

13. Elementele de patrimoniu cultural imaterial sunt clasate în următoarele categorii:

a) elemente viabile în comunități și reprezentative pentru identitatea acestora;

b) elemente cu valoare artistică și etnografică practicate de puțini membri ai comunității, păstrate mai mult în memoria colectivă, aflate în pericol de dispariție și pasibile de dispariție în cazul neprotejării;

c) elemente fără viabilitate în comunități, dar cu valoare istorică, științifică și cu capacitatea de a completa diversitatea culturală a tradiției.

14. Schimbarea statutului viabilității elementului este indicată prin caracterele diferite ale textului, fără ca elementul să fie scos din compartimentul în care se află.

15. Statutul elementului de patrimoniu cultural imaterial este indicat sub forma caracterelor, după cum urmează:

a) Normal (regular), în cazul elementelor viabile;

b) Bold (îngroșat), în cazul elementelor pe cale de dispariție;

c) Italic (înclinat), în cazul elementelor dispărute.

16. Clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial în Registrul național are loc în baza dosarului de clasare, aprobat de către Ministerul Culturii.

17. Dosarul de clasare conține:

a) cererea;

b) dosarul de patrimoniu, conform anexei nr.2;

c) acordul privind nominalizarea elementului de patrimoniu cultural imaterial în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial, conform anexei nr.3.

18. Acordul prevăzut la pct.17 lit.c) este semnat de către purtătorii, creatorii, grupurile sau comunitățile purtătoare ale elementului pentru care se elaborează dosarul de clasare.

19. Dosarele de clasare se elaborează de către instituțiile cu competențe și atribuții în domeniul patrimoniului cultural imaterial.

20. Comisia avizează dosarele de clasare și le înaintează Ministerului Culturii spre aprobare.

21. Ordinul de clasare se emite în termen de 30 de zile de la data depunerii dosarului de clasare la Ministerul Culturii.

22. În termen de 10 zile de la emiterea ordinului, Ministerul Culturii actualizează Registrul național.

23. Instituțiile publice și private, organizațiile necomerciale din domeniul patrimoniului cultural imaterial și comunitățile purtătoare de patrimoniu cultural imaterial pot înainta către Ministerul Culturii sau instituțiile publice de profil propuneri de elemente în vederea clasării acestora în Registrul național.

24. Comisia analizează propunerile de elemente în vederea clasării acestora în Registrul național în termen de 30 de zile din momentul transmiterii solicitării de către secretarul Comisiei.

25. În cazul în care Comisia are nevoie de mai mult timp pentru a examina propunerile, solicitantul este informat de către secretarul Comisiei până la expirarea termenului prevăzut la pct.24.

IV. PROCEDURA DE ELABORARE A DOSARELOR DE PATRIMONIU

26. Pentru fiecare element de patrimoniu cultural imaterial propus spre a fi înscris în Registrul național este elaborat un dosar de patrimoniu, ce conține date, descrieri și imagini despre istoricitatea și viabilitatea acestuia, inclusiv despre comunitatea care îl practică sau l-a practicat.

27. Dosarul de patrimoniu se păstrează la Ministerul Culturii și în instituția de profil responsabilă de elaborare.

28. Fiecare dosar de patrimoniu este structurat în următoarele compartimente:

a) identificarea elementului prin numele general și local;

b) caracterizarea elementului din perspectiva vechimii, răspândirii, tipologiei;

c) descrierea comunității, grupurilor, persoanelor sau instituțiilor care sunt purtătoare ale elementului;

d) descrierea situației la zi privind viabilitatea elementului;

e) descrierea activităților de salvagardare a elementului, cu menționarea instituțiilor responsabile;

f) indicarea datei (ziua, luna, anul), a specialistului (numele, funcția, instituția din care face parte, gradul științific și/sau didactic, după caz) care a completat dosarul;

g) referințele la literatură, discografie, materialele audiovizuale, manuscrise, materiale de arhivă, diferite imagini.

29. În dosarul de patrimoniu se includ toate datele, documentele și materialele importante pentru descrierea complexă a elementului (înregistrări, filme, fotografii sau imagini digitale, copii în desene, relevee și alte suporturi pe care sunt înregistrate sau fixate elemente ale patrimoniului cultural imaterial).

30. Dosarul de patrimoniu este completat cu participarea comunităților purtătoare de patrimoniu, cercetătorilor, specialiștilor în domeniu, reprezentanților societății civile.

31. Dosarele de patrimoniu ale elementelor înscrise în Registrul național servesc drept bază pentru elaborarea dosarelor de candidat pentru înscrierea elementelor în Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial care necesită salvagardare în regim de urgență sau în Lista reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității.

Anexa nr.1
la Regulamentul privind clasarea elementelor de
patrimoniu cultural imaterial și ținerea Registrului
național al patrimoniului cultural imaterial

REGISTRUL NAȚIONAL AL PATRIMONIULUI CULTURAL IMATERIAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Exemplu

Nr. crt.	Capitol	Denumirea capitolului (domeniului)	Subcapitol. Denumirea și codul elementului	Autorul coordonator
1	2	3	4	5
A	V	Sărbători, obiceiuri, rituri.	<u>Ciclul obiceiurilor calendaristice de iarnă</u> V.4. Colindatul de ceată bărbătească în ajunul Crăciunului sau în noaptea de Crăciun, împreună cu toate practicile asociate (împărțirea satului, vinderea/ cumpărarea satului; jocul/ hora).	Dr. Varvara Buzilă

4. Subcapitol.

Fiecare capitol (domeniu) este structurat în subcapitole (subdomenii). Acestea nu sunt numerotate, dar constituie un instrument de orientare. Vezi această structură pentru fiecare capitol (domeniu) în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial al Republicii Moldova. Volumul A. = National Inventory of the Intangible Cultural Heritage of the Republic of Moldova, Editura Lumina, Chișinău, 2012, F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 224 pag., sau accesează Registrul național pe pagina Web a Ministerului.

Exemplu – Capitolul V. „Sărbători, obiceiuri, rituri” a fost structurat precum urmează:

Ciclul obiceiurilor calendaristice
Obiceiurile de iarnă
Obiceiurile de primăvară-vară
Obiceiurile de toamnă
Ciclul obiceiurilor familiale
Obiceiurile de la naștere
Petrecerea în armată
Obiceiurile de nuntă
Obiceiurile de înmormântare și pomenire a morților
Obiceiurile de întemeiere
Obiceiurile de muncă
Sărbătorile comunitare.

Anexa nr.2
la Regulamentul privind clasarea elementelor de
patrimoniu cultural imaterial și ținerea Registrului
național al patrimoniului cultural imaterial

DOSAR DE PATRIMONIUM

1. IDENTIFICARE

1.1.	Numărul de înscriere în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial	
1.2.	Denumirea elementului în Registrul național	
1.3.	Denumirea elementului în localitate, inclusiv variantele locale	

2. CARACTERIZAREA

2.1.	Caracterizarea și descrierea succintă	
2.2.	Data, timpul și locul desfășurării	
2.3.	Caracterizarea elementului din perspectiva vechimii, răspândirii, tipologiei	

3. DESCRIEREA PURTĂTORILOR

3.1.	Purtător (persoană, grup sau comunitate). Nume, data, anul nașterii	
3.2.	Reprezentantul grupului, comunității	
3.3.	De la cine a moștenit tradiția (elementul)	
3.4.	Când a fost practicat elementul ultima dată	
3.5.	Cui a transmis tradiția mai departe, dacă a învățat pe altcineva	

4. DESCRIEREA SITUAȚIEI LA ZI

4.1.	Denumirea instituției implicate în menținerea viabilității	
4.2.	Data și anul când a fost practicat ultima dată	

5. MĂSURI DE SALVGARDARE

5.1.	Măsuri de salvagardare a elementului pentru următorii 3 ani	
5.2.	Instituția responsabilă de măsurile de salvagardare (denumire, adresă completă, telefon, cod poștal, e-mail)	

6. DATA, NUME SPECIALIST

6.1.	Data (ziua, luna, anul) completării	
6.2.	Specialistul care a completat (numele, funcția, instituția din care face parte, gradul științific și/sau didactic, după situație)	

7. REFERINȚE PRIVIND ELEMENTUL

7.1.	Materiale doveditoare privind istoricitatea elementului, păstrate în instituții, familii, grupuri etc.	
------	--	--

Anexa nr.3
la Regulamentul privind clasarea elementelor de
patrimoniul cultural imaterial și ținerea Registrului
național al patrimoniului cultural imaterial

Nr. _____
Din _____

ACORD
privind nominalizarea elementului de patrimoniu cultural imaterial
în Registrul Național al Patrimoniului Cultural
Imaterial al Republicii Moldova

Subsemnatul (a) _____ nume, prenume/reprezentantul legal al comunității _____ raionul _____ orașul _____ municipiul, oraș, comuna, satul _____ cod poștal _____ strada _____ nr. _____

Îmi exprim acordul, (după caz, în calitate de reprezentant legal al comunității), în conformitate cu prevederile legislației în domeniul salvagărdării patrimoniului cultural imaterial, de a nominaliza elementul de patrimoniu cultural (obicei, sărbătoare, meșteșug tradițional etc.) cu denumirea:

_____ pentru înscriere în Registrul Național al Patrimoniului Cultural Imaterial al Republicii Moldova, după caz.

Această tradiție este parte constitutivă a patrimoniului cultural imaterial al localității.

Măsurile de salvare propuse în scopul de a asigura transmiterea către generațiile tinere și recunoașterii elementului:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

Acest acord a fost întocmit în trei exemplare.

Semnătura
L.Ș.

Anexa nr.2
la Ordinul ministrului culturii
nr.21 din 11 noiembrie 2021

REGULAMENT

privind acordarea titlului onorific de Purtător al Tezaurului Uman Viu

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind acordarea titlului onorific de Purtător al Tezaurului Uman Viu stabilește domeniile și tipurile de nominalizare, criteriile de eligibilitate și de selecție, procedura de depunere, examinare și evaluare a candidaților, modalitatea acordării titlului onorific de Purtător al Tezaurului Uman Viu (în continuare – *Titlul Onorific*), măsurile de încurajare a deținătorului Titlului Onorific și modalitatea de retragere a Titlului Onorific.

2. Titlul Onorific este conferit unui creator, unui grup familial sau unui colectiv, recunoscut de către comunitatea purtătorilor de cultură și de cea științifică, singurul capabil să creeze, să păstreze și să transmită mult mai bine decât alți purtători anumite elemente de patrimoniu în formă și cu mijloace tradiționale neschimbate.

3. Titlul Onorific se acordă în bază de certificat, de către Ministerul Culturii, la propunerea Comisiei naționale pentru salvagărdarea patrimoniului cultural imaterial (în continuare – Comisia).

4. Scopul acordării Titlului Onorific este de a asigura viabilitatea elementelor patrimoniului cultural imaterial prin transmiterea cunoștințelor și abilităților deținute de purtători către tânăra generație.

5. Obiectivele acordării Titlului Onorific sunt:

a) păstrarea cunoștințelor necesare pentru realizarea, reprezentarea și dezvoltarea elementelor patrimoniului cultural imaterial care au o valoare istorică, artistică și culturală deosebită;

b) încurajarea tinerei generații de a dobândi noi cunoștințe și de a-și dezvolta cunoștințele și aptitudinile necesare pentru realizarea, reprezentarea și dezvoltarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial prin recunoașterea publică a activității purtătorilor și susținerea acestora de către autorități și comunitate.

6. Titlul Onorific încurajează și stimulează păstrătorii, purtătorii, creatorii și transmițătorii anumitor elemente de patrimoniu cultural imaterial să beneficieze de recunoaștere și vizibilitate